

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2015-yil 24-yanvar, shanba № 7 (15853)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI SENATINING BIRINCHI MAJLISI TЎFRISIDA AXBOROT

Тошкентда 22 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримов иштирок этди.

Йиғилишда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Мамлакатимиз қонунчилигига мувофиқ мажлисни Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов очди. Сенаторлар Сенат биринчи мажлисининг котибиятини, электрон тизимдан фойдаланиш бўйича назорат гуруҳини сайлади, кун тартибини тасдиқлади.

(Давоми 5-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI SENATINING BIRINCHI MAJLISIDAГИ НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли дўстлар!
Ҳурматли Сенат аъзолари!

Авваламбор, бугун сиз, азизлар билан учрашиб турганимдан ва шу фурсатдан фойдаланиб, барчангизга ўзимнинг чуқур ҳурматимни билдириш, сиҳат-саломатлик, бардамлик, тинчлик-омонлик тилашдан бахтиёрман.

Сизларни сайловчиларимиз, халқимизнинг юксак ишончини қозониб, сенатор деган шарафли номга сазовор бўлганингиз билан самимий табриклаб, фаолиятингизда янги омадлар тилайман.

Ҳаммамизга маълум: роппа-роса ўн йил олдин парламентимизни — бир палатали Олий Мажлисимизни икки палатали парламентга ўзгартирган эдик. Яъни, қуйи палата — профессионал асосда доимий фаолият кўрсатадиган Қонунчилик палатаси ва юқори палата — вакиллик асосида иш олиб борадиган Сенатнинг вилоят, туман, шаҳар кенгашлари депутатлари ҳисобидан, Ўзбекистонимизнинг ҳар қайси 14 та субъекти — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан сайланиши белгилаб қўйилди.

(Давоми 5-саҳифада)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма қарори

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА MAJLISIDAГИ МАЪРУЗАСИДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ВАЗИФАЛАР ТЎFRISIDA

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасини эшитиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ва Сенати **ҚАРОР ҚИЛАДИЛАР:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримовнинг маърузасидаги асосий устувор йўналишлар қўллаб-қувватлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенати раҳбариятига Ўзбекистон Республикаси

Президенти Ислому Каримов маърузаси юзасидан палаталарнинг маърузада қўйилган вазифаларни ўз фаолиятларининг аниқ йўналишларига мувофиқ амалга оширишга қаратилган алоҳида кенг қамровли қарорини қабул қилиш таклиф этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Спикери
Н.ИСМОИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2015 йил 23 январь

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси
Н.ЙЎЛДОШЕВ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI БОШ ВАЗИРИ НОМЗОДИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎFRISIDA

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимномасини кўриб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. **Мирзиёев** Шавкат Миромонович Ўзбекистон Республикаси Бош вазири этиб тасдиқлансин.
2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республикаси Президентига юборилсин.
3. Ушбу қарор қабул қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Спикери
Н.ИСМОИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2015 йил 23 январь

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI БОШ ВАЗИРИ НОМЗОДИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎFRISIDA

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимномасини кўриб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. **Мирзиёев** Шавкат Миромонович Ўзбекистон Республикаси Бош вазири этиб тасдиқлансин.
2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республикаси Президентига юборилсин.
3. Ушбу қарор қабул қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси
Н.ЙЎЛДОШЕВ

Тошкент шаҳри,
2015 йил 23 январь

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА MAJLISI TЎFRISIDA AXBOROT

Тошкент шаҳрида 23 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримов иштирок этди.

Йиғилишда Вазирлар Маҳкамаси аъзолари, идоралар ва ташкилотлар раҳбарлари, мамлакатимизда аккредитация қилинган дипломатик корпус ва халқаро ташкилотлар вакиллари, маҳаллий ва чет эл оммавий ахборот воситаларининг муҳбирлари қатнашди.

Мажлисни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Спикери Н.Исмоилов бошқарди.

(Давоми 4-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА MAJLISIDAГИ МАЪРУЗАСИ

Ҳурматли депутатлар!
Муҳтарам сенаторлар!
Қадрли дўстлар!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига бўлиб ўтган сайловда эришган галабангиз билан, халқимиз томонидан кўрсатилган юксак ишонч билан сизларни табриклаш, барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, фаолиятингизда янги омадлар тилашга руҳсат бергайсиз.

Бўлиб ўтган сайловларни кузатишда иштирок этган 70 мин-

дан ортик маҳаллий ва 340 дан зиёд чет эллик кузатувчилар, нуфузли халқаро ташкилотлар вакиллари ва аксарият кўпчилигининг фикрича, **бу сайловлар очиқлик ва ошқоралик шарафига, халқаро ҳуқуқ нормалари ва стандартларига тўла мувофиқ равишда ўтди.**

Мазкур сайловлар авваламбор жамоатчилигимиз, халқимизнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги, сиёсий партиялар, фуқаролик институтларининг обрў-

этибори ва нуфузи, етуқлик даражаси сезиларли равишда ошганини кўрсатди.

Шу билан бирга, ўтказилган сайловлар мамлакатимизда демократик давлат ва кучли фуқаролик жамияти қуришга қаратилган, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида ҳаётимизга жорий этилаётган демократик ўзгариш ва ислохотларнинг амалий натижаларини намойиш этди.

(Давоми 2-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

Буларнинг барчасини сайловларга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш жараёнининг ўзи, уларнинг яқунлари ҳам яққол тасдиқлаб турибди. Бўлиб ўтган сайловларда 18 миллион 500 мингга яқин фуқаро ёки сайловчиларнинг 88,9 фоизи иштирок этди.

Шуниси диққатга сазоворки, Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодларнинг сайловолди кураши кескин ўтган 135 та сайлов округининг 22 тасида биринчи босқичда номзодлар етарлича овоз ололмади ва бу округларда такрорий овоз беришни ўтказишга тўғри келди. Бу эса сайловларнинг демократик асосда ўтказилганидан далолат беради.

Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси ва жойлардаги барча сайлов комиссияларига, сайловларнинг қонунларга, Конституциямиз нормалари, умум-этироф этилган халқаро демократик принцип ва талабларга мос равишда ўтиши учун куч-ғайратини сафарбар этган минглаб фаолларга миннатдорлик билдираман.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, кўпгина давлатларнинг миллий сайлов комиссиялари вакиллари, хорижий мамлакатлардан келиб қатнашган сиёсатчи ва кузатувчиларга ўз номидан, халқимиз номидан алоҳида чуқур миннатдорлик билдириш барчамизга катта мамнуният етказди.

Хурматли дўстлар!

Бугун Олий Мажлисимизнинг аввалги таркиби фаолиятига яқун ясар эканмиз, холисона таъкидлашимиз даркор — парламентимиз томонидан амалга оширилган ишлар демократик ислохотларни ҳаётимизга жорий этишда, фуқаролик жамияти қуриш йўлида қўйган қадамларимизда муносиб ҳисса бўлди, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Ўтган давр мобайнида ҳаммаси бўлиб 140 дан ортиқ қонун ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Олий Мажлис томонидан 2010 йилнинг ноябрь ойида қабул қилинган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси, ҳеч шубҳасиз, бизнинг эртанги кунимизни белгилаб берадиган, ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий ислохотларимизнинг

Стратегик дастурига айланди.

Концепция доирасида бугунги кунгача қабул қилинган 27 та қонун, уларни кенг миқёсда муҳокама этиш ва қабул қилиш жараёнининг ўзи давлат ҳокимияти ва бошқарувини янада демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд ҳокимияти мустақиллигини, сўз ва ахборот ҳамда сайлов эркинлигини таъминлаш, сайлов тизими ва фуқаролик институтларини ривожлантиришда муҳим омил ва катта амалий ҳисса бўлди.

Мазкур Концепцияга мувофиқ, 2011 йилда ва 2014 йилда Конституциямизга киритилган тузатишлар, давлат қурилиши соҳасида қабул қилинган бошқа қатор қонунчилик ҳужжатлари давлат ҳокимиятининг асосий субъектлари — Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлис, мамлакат ҳукумати ваколатларини, қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимияти ўртасида **ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати механизмларини янада ривожлантириш ва оптималлаштиришни таъминлади.**

Давлат ҳокимияти тизимида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва жойлардаги вакиллик органларининг ролини сезиларли равишда ошириш, ҳукумат, ижро ҳокимияти органларининг мустақиллиги ва ваколатларини кенгайтириш ва айни пайтда қабул қилинган қонунларнинг бажарилиши ва таъсирчанлигини янада кучайтиришга имкон яратди.

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ соҳасини демократик асосда янада ислоҳ этиш, мустаҳкамлаш ва эркинлаштириш бўйича амалга оширилаётган тизимли ишларда парламентнинг алоҳида ўрин тутганини таъкидлаш зарур.

Ана шу даврда парламент томонидан қабул қилинган 30 га яқин қонунчилик ҳужжатлари қонун устуворлигини таъминлаш, суд ҳокимияти мустақиллигини мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилишда ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимининг самарадорлигини оширишда муҳим омил бўлди.

Парламент фуқаролик жамияти институтларини ривожлантириш, оммавий ахборот воситаларининг мустақиллигини мустаҳкамлашга ҳам салмоқли ҳисса қўшди. Бу соҳада қабул қилинган ўнга яқин қонунчилик ҳужжатлари, жумладан, “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги қонуннинг янги

тахрири, “Ижтимоий шериклик тўғрисида”ги қонун ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, фуқароларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, жамиятимизда манфаатлар мувозанатини таъминлаш каби энг муҳим вазифаларни ҳал этишда **фуқаролик институтларининг роли ва аҳамиятини янада кучайтирди.**

Шу борада Ўзбекистон Экологик ҳаракатининг фаолиятини алоҳида қайд этишни истардим. 2008 йилда Қонунчилик палатасида ушбу ҳаракат вакилларига ўн бешта депутатлик ўрнини ажратиш ҳақида қабул қилинган қарор нақадар тўғри бўлганини ҳаётнинг ўзи тасдиқлади.

Сўнгги йилларда мазкур ҳаракатнинг Қонунчилик палатасидаги депутатлар гуруҳи соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни ҳимоя қилиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, бу соҳага фуқаролик институтларини фаол жалб қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлган **9 та қонун, хусусан, “Экологик назорат тўғрисида”ги қонунни қабул қилиш ташаббуси билан чиқди.**

Парламент томонидан демократик ва бозор ислохотларини янада чуқурлаштириш, иқтисодиётни эркинлаштириш ва таркибий ўзгартириш, кичик бизнес, тадбиркорлик, фермерлик ҳаракатини кенг ривожлантириш учун муҳим асос бўлиб хизмат қилаётган 30 дан ортиқ қонунчилик ҳужжати қабул қилинди.

Бугунги кунда **Олий Мажлис ҳар йили, ҳукумат тақдимномасига кўра, иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурини кўриб чиқиб, тасдиқламоқда,** унинг ҳаётга татбиқ этилиши устидан парламент назоратини олиб бормоқда. 2014 йилги дастурни амалга ошириш натижасида мамлакатимизда 980 мингдан ортиқ, жумладан, ёшлар, касб-хунар коллежлари битирувчилари учун янги иш ўринлари ташкил этилди.

Бир сўз билан айтганда, ўтган даврда яратилган мустаҳкам меъёрий-ҳуқуқий база айниқса дунёда ҳали-бери давом этаётган молиявий-иқтисодий инқироз шароитида мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан барқарор суръатлар билан ривожлантиришнинг муҳим омилга айланди. Ўзбекистонда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари сўнгги 10 йилда дунёдаги санокли давлатлар қаторида 8 фоиздан кам

бўлмасдан келмоқда. Шу билан бирга, саноат ишлаб чиқариши, инвестициялар ҳажми ва аҳолининг реал даромадлари жадал равишда ўсиб бормоқда.

Бундай натижалар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди, албатта.

Олий Мажлис палаталарининг қонун ижодкорлигини амалга ошириш бўйича янги, замонавий фаолият шакллари жорий этишга қаратилган ишларини алоҳида қайд этиш жоиз.

Қонунчилик палатаси томонидан “Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида”ги қонун лойиҳасини синовдан ўтказиш бўйича биринчи марта ҳуқуқий тажриба амалга оширилди. Хорижий экспертларнинг фикрига кўра, ноёб хусусиятга эга бўлган ушбу тажриба сифатли, ҳаётнинг очиқлиги тўғрисидаги қонун лойиҳасини синовдан ўтказиш бўйича биринчи марта ҳуқуқий тажриба амалга оширилди. Хорижий экспертларнинг фикрига кўра, ноёб хусусиятга эга бўлган ушбу тажриба сифатли, ҳаётнинг очиқлиги тўғрисидаги қонун лойиҳасини синовдан ўтказиш бўйича биринчи марта ҳуқуқий тажриба амалга оширилди.

Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институтини ўз вақтида ташкил этганимиз парламент фаолияти самарадорлигини оширишга катта ҳисса бўлиб қўшилганини қайд этмоқчиман. Мустақил тузилма бўлган мазкур институт қонунчилик, қонун ижодкорлиги фаолиятини сифат жиҳатдан яхшилашга жиддий таъсир кўрсатмоқда.

Институт томонидан амалдаги қонунчиликни қиёсий таҳлил қилиш, қонун ижодкорлиги соҳасидаги хорижий тажрибани ўрганиш бўйича олиб борилаётган ишлар алоҳида аҳамият касб этмоқда. Ҳеч шубҳасиз, бу ишлар қонун ижодкорлиги борасида олдимизда турган вазифаларни самарали ҳал этиш имконини беради ва уларни янада ривожлантиришни, бунинг учун зарур ташкилий-техник шароитларни яратишни талаб қилади.

Биз бундан роппа-роса ўн йил олдин таркибида депутатлар доимий равишда, профессионал асосда ишлайдиган Қонунчилик палатаси ва шунингдек, ҳудудий вакиллардан иборат қонунчилик органи бўлмиш Сенат фаолият кўрсатадиган икки палатали парламентни ташкил этишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйган эдик. Бугун ана шу мақсадимиз тўлиқ рўёбга чиқди, деб ишонч билан айтишимиз мумкин. Натижада қабул қилаётган қонунларимиз сифати сезиларли даражада ошди, минтақалар,

тармоқлар ва давлатнинг умумий манфаатлари мутаносиблиги тобора самарали таъминланмоқда.

Айни пайтда биз парламент фаолиятини замонавий талабларни инобатга олган ҳолда тубдан яхшилаш, қонун ижодкорлиги ва қонунчилик фаолияти сифатини оширишни мақсад қилиб кўяр эканмиз, Олий Мажлиснинг ўтган даврдаги фаолиятини холисона баҳолаб, кўзга ташланадиган камчилик ва жиддий нуқсонлар устида алоҳида тўхталиб ўтишни зарур, деб биламан.

Нега деганда, йўл кўйилган камчилик ва хатоларни тан олмасдан, иқроп бўлмасдан туриб, уларни йўқ қилиш оғир кечади.

Биринчидан. Олий Мажлисимиз қонунни, ҳуқуқни қўллаш амалиётига етарлича эътибор бермаётганини эътироф этиш керак.

Қонунлар қабул қилиниши билан ҳаётимизда нима ўзгарди, улар тараққиётга, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, суд-ҳуқуқ ислохотларининг боришига қандай таъсир кўрсатди, деган саволларга камдан-кам эътибор берамиз.

Масалан, биз қонунчиликни эркинлаштириш ҳақида кўп гапираемиз. Шу билан бирга, одамлар ўз ҳаётида бундай эркинлаштириш жараёнини қандай ҳис этаётганига, бу ҳақда журналестлар, шарҳловчилар нималарни гапираётганига қараб, бу ишларнинг натижасига энг аниқ баҳо бериш мумкин.

Айни вақтда шуни ҳам тан олишимиз керакки, қабул қилинаётган қонунлар одамлар ҳаётига, сиёсий, иқтисодий тараққиётга қандай таъсир кўрсатаётгани ҳақида жойлардан келиб турадиган, парламентга ўз фаолиятини янада такомиллаштириш имконини берадиган ахборот алмашиш механизми деярли ишламаяпти.

Шу боис Олий Мажлис палаталарининг қонунчилик фаолиятини тартибга соладиган ҳуқуқий ҳужжатларда қонунларни ижрочиларга етказиш ва шунингдек, ҳуқуқни қўллаш ва амалга ошириш самарадорлигини албатта ўрганишни ва шу асосда парламент палаталарининг қонун ижодкорлиги, назорат-таҳлил ишлари дастурларига зудлик билан тузатишлар киритишни кўзда тутиладиган меъёрий-ҳуқуқий механизмларни мустаҳкамлаш — бугунги кунда долзарб вазифага айланиши даркор.

(Давоми 3-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми, бошланиши 1-, 2-саҳифаларда)

Иккинчидан. Ўрганишлар натижалари шуни кўрсатмоқдаки, кўпинча қабул қилинаётган қонунлар, уларга киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалар ишламаяпти. Бунинг сабаби, биринчидан, ушбу қонунларда улардаги нормаларни амалга ошириш бўйича аниқ механизмлар ишлаб чиқилмагани билан боғлиқ бўлса, иккинчидан, мазкур қонунларнинг самарали ишлашига ёрдам берадиган тегишли қонуности ҳужжатлари чиқарилмаётганида бўлиб, уларсиз эса бу қонунларда белгиланган қоидалар умуман ишламаётганини англаб олишимиз даркор.

Энди ўзимизга бир савол бериб кўрайлик: парламенти-миз қабул қилишни “яхши кўрадиган”, ижро механизмларига эга бўлмаган қонунлар нима учун “ҳавода осилиб, муаллақ бўлиб” қолмоқда? Нима учун улар мантиқий якунига етказилмаяпти, ҳуқуқни қўллаш босқичига олиб борилаяпти?

Ўйлайманки, бу борадаги асосий сабаблардан бири шуки, биз қонунларни қабул қилар эканмиз, уларни ишлаб чиқиш жараёнидаёқ кўйишимиз керак бўлган саволни, яъни бу қонунга реал ҳаётда қай даражада эҳтиёж бор ва у қанчалик самарали ишлайди, деган саволни ўз олдимизга қўймаймиз. Бу эса қонунчилигимизда такрорлар ва зиддиятли ҳолатларнинг учраб туришига, унинг самарадорлиги пасайишига сабаб бўлмоқда.

Шу ўринда бир мисол келтирмоқчиман. 2014 йилнинг май ойида Концепцияга мувофиқ “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонунни янги таҳрирда қабул қилдик. Очиқ тан олиш керак, корпоратив бошқарув соҳасида муҳим ҳужжат бўлган бу қонун ҳалигача тўлиқ ишлагани йўқ.

Амалиёт шуни кўрсатмоқдаки, акциядорлар, авваламбор, акциядорнинг миноритар эгалари ўз ҳуқуқларидан тўлиқ фойдаланмаяпти, улар акциядорлик жамиятлари фаолиятига таъсир кўрсатмаяпти.

Бунинг асосий сабабларидан бири шуки, ҳуқуқнинг бошқа соҳалари, хусусан, маъмурий, жиноят, хўжалик қонунчилигида ушбу қонун қабул қилиниши билан бир

пайтнинг ўзидан унинг ижросини таъминлайдиган маъмурий-ҳуқуқий, суд-ҳуқуқ механизмлари кўзда тутилмаган. Хусусан, акциядорларнинг ҳуқуқларини бузгани учун мансабдор шахсларнинг маъмурий жавобгарлиги белгиланмаган.

Айни пайтда корпоратив бошқарув тизими ривожланган мамлакатлар тажрибаси шуни кўрсатадики, уларнинг қонунчилигида жавобгарлик, суд ҳимояси корпоратив муносабатлар ва улар билан боғлиқ тартиб-таомилларнинг деярли барчасини қамраб олган.

Бир ҳақиқат ҳаммамизга аниқ ва равшан бўлиши керак — бозор ислохотларини чуқурлаштириш соҳасида қабул қилинаётган чоратадбирлар, хусусан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида биз қонунларимизда белгилаб қўяётган рағбатлантирувчи омиллар, преференциялар қачон ишлайди? Қачонки ҳуқуқнинг юқорида қайд этилган бошқа тармоқларига тегишли бўлган ҳуқуқий институтлар, аввало, суд-ҳуқуқ соҳасининг таъсир кўрсатиш механизмлари билан мустаҳкамлаб қўйилган тақдирдагина улар ўз самарасини беради.

Ҳозирги шароитда тўғридан-тўғри таъсир кўрсатадиган қонунлар, кодификация қилинган қонунчилик ҳужжатларини қабул қилиш, янги қонунларда белгиланган қоидаларни тўлиқ рўёбга чиқаришни таъминлайдиган қонуности ҳужжатларини ўз вақтида эълон қилиш муҳим аҳамиятга эга.

Ана шу масалаларнинг барчаси Олий Мажлис палаталарининг доимий диққат-эътиборида бўлиши даркор. Такрор ва такрор айтишни зарур деб биламан — биринчи навбатда, айнан қонун қабул қиладиган олий қонунчилик органи нафақат бу қонунларнинг сўзсиз бажарилишидан, айни пайтда уларнинг бир-бирига зид келиб қолмаслиги, қонунчиликнинг аниқ тизимга асосланиши, умуман, ҳуқуқий тартибга солиш тизимининг мукамал бўлишини таъминлашдан манфаатдор бўлиши зарур.

Учинчидан. Қонун лойиҳаларини давлат бошқаруви, фуқаролик жамияти институтларининг турли бўғинларида кенг ва амалий муҳокама қилишни таъминлаш муҳимдир. Айтиш керакки, биз бу иш билан деярли шуғулланмаймиз ёки

номигагина шуғулланамиз.

Бунинг сабаблари жуда кўп. Балки бундай муҳокамалар чоғида қонун лойиҳаси янги қоидалар билан кенгайиб кетишидан ва бу қоидалар асосида қонун лойиҳасини ўзгартириш, уни қайта ишлашга тўғри келишидан кўрқармиз? Шу билан бирга, бу масалада қонун лойиҳасини ишлаб чиқувчиларнинг ўзига бино қўйиши, профессионал даражасининг пастлиги ҳам ўз таъсирини кўрсатади.

Ҳеч кимга сир эмас, амалиётчилар тажрибаси кўпроқ бўлгани учун қонунларнинг моҳиятини қонун чиқарувчилардан кўра яхшироқ билади. Ишимиз самарали бўлиши, қонунчиликнинг сифати ва таъсирчанлигини ошириш учун олимлар, юқори малакали мутахассис ва экспертларни кенг жалб этган ҳолда, қонун лойиҳасини албатта атрофлича муҳокама этиш шарт, деб ўйлайман.

Қонунлар лойиҳалари, айниқса, аҳолининг ҳаётини муҳим манфаатлари, ижтимоий ҳуқуқларига бевосита дахлдор бўлган қонунчилик ҳужжатлари муҳокамасига жамоатчиликни, фуқаролик институтлари вакилларини ҳам кенг жалб этиш лозим.

Авваламбор, сўз мамлакатни бошқаришда фуқароларнинг иштирокини ҳар томонлама кучайтириш ҳақида бормоқда. Давлат бошқаруви асосини қонунлар ташкил этар экан, қонун ижодкорлиги соҳасида фуқаролик жамияти институтлари фаол иштирок этиши зарур. Шу муносабат билан бу борадаги ишларнинг очиклигини таъминлаш, жамоатчиликни парламент палаталарининг қонун ижодкорлиги, назорат-таҳлил фаолиятидан ҳар томонлама хабардор қилиб бориш муҳим вазифа бўлиб ҳисобланади.

Тўртинчидан. Қонун лойиҳаларини хорижий ҳуқуқий амалиёт билан ҳар томонлама чуқур қиёсий таҳлил қилиш асосида уларни муҳокама этиш, тайёрлаш ишларини сифат жиҳатидан янада юқори босқичга кўтариш даркор. Тан олишимиз керак, биз бу масалага ҳам етарлича эътибор бермаяпмиз.

Демократик давлатларнинг қонун ижодкорлиги тажрибасини ўрганишга, шунингдек, тайёрланаётган қонун лойиҳаларини ривожланган хорижий мамлакатларда қабул қилинган шундай қонунлар лойиҳалари билан қиёсий таҳлил

қилишга бағишланган турли конференция ва семинарлар, давра суҳбатларини ўтказиш муайян қонун лойиҳасини ва умуман, қонунчилигимизни бойитиш учун янги материалга эга бўлиш имконини беради. Айнан шу сабабдан бундай тадбирлар биз учун қонун ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштиришда самарали восита бўлиши даркор.

Юқорида баён қилинган ана шу фикрлар, ўз навбатида, парламентда олиб борилаётган таҳлилий ишлар самарадорлигини, депутатларнинг тайёргарлик, хабардорлик ва малака даражасини, бошқача айтганда, профессионал савиясини сезиларли равишда оширишни тақозо этади. Шу муносабат билан депутатларнинг профессионал даражасини мунтазам ошириш Олий Мажлиснинг келгуси беш йилдаги бутун фаолияти давомида энг муҳим йўналишга айланиши даркор.

Бешинчидан. Қонунчилик палатаси фаолиятида сиёсий партиялар фракцияларининг ўрни ва аҳамиятини янада ошириш, кўппартиявийлик тизимини изчил ривожлантириш ҳам муҳим вазифалардандир.

2007 йилда қабул қилинган “Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида”ги конституциявий қонуннинг бу борадаги аҳамиятини таъкидлашга барча асосларимиз бор.

Мазкур қонунда фракцияларнинг ҳуқуқий мақоми, жумладан, парламентдаги кўпчилик ва парламентдаги муҳолифат мақоми, уларнинг алоҳида ҳуқуқлари ва фаолияти самарадорлигининг кафолатлари аниқ белгиланган. Жойлардаги давлат бошқаруви органлари фаолиятини назорат қилиш бўйича ҳокимият вакиллик органларида депутатлар гуруҳларининг роли сезиларли равишда оширилган. Қонундаги шу ва бошқа қатор муҳим қоидалар мамлакатимизда амалдаги кўппартиявийлик тизимини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга катта таъсир кўрсатди.

Олий Мажлис — парламентимизда ва маҳаллий вакиллик органларида фракциялар ёки айрим депутатлар ўртасида доимо фикрлар карама-қаршилиги, мунозаралар бўлиши керак, айнан шу ерда сиёсий партияларнинг дастурий мақсадлари, манфаатлари ифода этилиб, депутатлар ўз фикрларини ил-

гари сурадиган кучли баҳс ва рақобат бўлиши муҳим аҳамиятга эга.

Баҳс-мунозаралар, ғоя ва дастурлар, муқобил қонун лойиҳалари ўртасидаги рақобат энг муҳим, принципиал ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий муаммолар бўйича ҳақиқий профессионал асосда амалга оширилиши лозимлигини барчамиз тушунамиз, албатта.

Олтинчидан. Сиёсий фракциялар ҳамда депутатларнинг фаоллиги, ташаббускорлиги ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Ўтган беш йил мобайнида парламент томонидан қабул қилинган 140 дан зиёд қонуннинг атиги 19 таси Қонунчилик палатаси депутатлари ташаббуси билан қабул қилинганини қониқарли, деб бўлмайди. Қолаверса, ана шу қонунларнинг бор-йўғи 3 таси янги қонунчилик ҳужжатлари бўлиб, 16 таси амалдаги қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш билан боғлиқ, асосан юридик-техник хусусиятга эга бўлган қонун ҳужжатларидир.

Бугунги шароитда фракциялар ва депутатларнинг мамлакатимиз учун зарур бўлган қонунларни ишлаб чиқишда ташаббус кўрсатиш ва уларни қабул қилиш бўйича фаолиятини принципиал жиҳатдан қайта кўриб чиқиш керак, десам, ўйлайманки, бу фикрга сизлар ҳам қўшиласиз. Фракциялар ва депутатлар фаолияти янада фаол ва мазмунли бўлиши, ўз сиёсий партиялари ва уларнинг электорати манфаатлари ҳамда кўрсатмаларини ҳисобга олган ҳолда йўлга қўйилиши лозим.

Айни пайтда партия ва фракцияларнинг у ёки бу қонун бўйича позицияси, ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тараққиётнинг муҳим масалаларига доир фракциялараро баҳс-мунозаралар мазмун-моҳиятидан кенг жамоатчилик ва сайловчиларни ҳар томонлама тўлиқ хабардор қилиб бориш даркор. Ҳокимият, халқ ҳокимияти ва парламентаризмни демократик асосда ташкил этишнинг моҳияти ҳам шундан иборат.

Ана шу масалада оммавий ахборот воситаларининг фаоллиги ҳам талаб даражасида эмаслигини таъкидлаш ҳам, ўйлайманки, ортиқча бўлмайди.

Айрим депутатларнинг оммавий ахборот воситалари ва телевидение вакиллари билан мулоқотдан ўзини тортиш ҳолатлари ҳам, афсуски, учраб туради.

(Давоми 4-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми, бошланиши 1-, 2-, 3-саҳифаларда)

Еттинчидан. Конституциявий ислохотлар нуқтаи назаридан Олий Мажлис палаталари ва энг аввало, фракцияларнинг давлат бошқаруви органлари фаолияти устидан парламент назоратини амалга ошириш, қабул қилинаётган қонунлар, муҳим ижтимоий-сиёсий, иқтисодий давлат дастурларининг ижросини сўзсиз таъминлаш борасидаги фаолияти сифат жиҳатидан янги асосда қурилиши лозим.

Ўрганишлар шуни кўрсатмоқдаки, ўтган беш йилда ҳар икки палата томонидан турли давлат бошқаруви органларига айрим ижтимоий масалалар бўйича атиги 7 та сўров юборилган. Янги конституциявий шароитда парламент эшитувлари, ҳукумат аъзолари, давлат ва хўжалик бошқаруви органлари раҳбарларининг қонунчилик талабларининг ижроси бўйича амалга оширилаётган ишлар тўғрисидаги ҳисоботларини тизимли равишда эшитиб бориш, депутатларнинг сўровларига атрофлича жавоб қайтаришни таъминлаш парламентнинг кундалик иши бўлмоғи зарур.

Депутатларнинг сайловчилар билан ишлашнинг тубдан яхшилаш, палаталар фаолиятига парламент назоратининг замонавий усулларини татбиқ қилиш, жумладан, давлат бюджетини шакллантириш ва мамлакатимизнинг ушбу муҳим иқтисодий ҳужжати ижросини назорат қилишнинг замонавий усулларини жорий этиш муҳим вазифалардан биридир.

Олий Мажлис палаталари томонидан назорат вазифасини амалга оширишнинг ана шу ва бошқа қатор шакллари ҳамда усулларини **“Парла-**

мент назорати тўғрисида”-ги қонунда тизимли ва аниқ мустақамлаб қўйиш зарур. Бугунги кунда ушбу қонун лойиҳаси мамлакатимиз экспертлар ҳамжамияти томонидан кенг муҳокама қилинмоқда.

Саккизинчидан. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг ўзаро ҳамкорлиги самарасини янада ошириш масаласи эътибор марказимизда туриши шарт.

Бу ҳақда сўз юритганда, парламентнинг икки палатаси — бу яхлит тизим, мамлакатимизнинг ягона қонунчилик органи эканини таъкидлаш зарур, деб ҳисоблайман. Очик айтиш керакки, илгари, икки палатали парламенти иш бошлаган дастлабки пайтларда, ўзаро ҳамкорликда, қонунчилик фаолиятининг маъно-мазмунини белгилаб берадиган умумий мақсадларга эришиш учун келишиб ҳаракат қилиш ўрнига палаталар ўртасида уларнинг қайси бири кўпроқ ваколатга эга экани ҳақида, қабул қилинаётган қонунларнинг аҳамияти ва мазмунини қайси палата яхши тушуниши ҳақида ўринсиз тортишувлар ҳам бўлган эди.

Ҳозирги кунда бундай муаммоларнинг олдини олиш мақсадида икки палата вакилларидан иборат мувофиқлаштирувчи кенгашининг ташкил этилгани ва сўнгги йилларда амалга оширилган бошқа қатор ташкилий ва ҳуқуқий чора-тадбирлар натижасида бундай тушунмовчиликка чек қўйилди. Лекин бундай вазиятлар янги таркибдаги депутатлар ва сенаторлар орасида пайдо бўлишининг олдини олиш зарур, деб ўйлайман.

Ҳурматли халқ депутатлари ва сенаторлар, мажлис иштирокчилари!

Бугунги кунда дунёда со-

дир бўлаётган воқеаларни холисона баҳолаш эканмиз, кескинлик ва хавф-хатарларнинг тобора ўсиб, геосиёсий қарама-қаршиликлар, ўз таъсир доирасини кенгайтиришга қаратилган курашнинг, радикализм, терроризм ва экстремизм каби таҳдидларнинг кучайиб бораётгани барчамизни ташвиш ва хавотирга солмасдан қўймайди, албатта.

Кўпчилик давлатлар қаторида Ўзбекистонимизда ҳам айни мана шундай таҳликали вазиятнинг олдини олиш, остонамизга қўймаслик, юртимизда бугун ҳукм сураётган тинчлик ва барқарорлик, меҳр-оқибат муҳитини асраш, шу билан бирга, **юз бериши мумкин бўлган ҳар қандай хатарли бурилишларга тайёр бўлиш мақсадида** ўзимизнинг қатъий позициямиз ва сиёсатимизни аниқ белгилаб олганмиз.

Шулар қаторида 2012 йили қабул қилинган “Ўзбекистон Республикасининг Ташқи сиёсий фаолияти концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги конституциявий қонунда белгилаб берилган, **бизнинг хавфсизлигимиз билан боғлиқ бўлган принциплар ва позицияларимиз бугунги кунда жаҳон жамоатчилигига яхши аёндыр.**

Авваламбор, узоқ ва яқин қўшниларимиз билан тил топишиб, улар билан ўзаро ҳамкор ва ҳамжихат бўлиб яшаш ва энг муҳими, **ҳеч қандай ҳарбий блоklarга қўшилмаслик**, муқаддас юртимиз тупроғида чет мамлакатларнинг ҳарбий базаларини жойлаштиришга ва ҳарбийларимизнинг чегараларимиз ташқарисига ўтишига йўл қўймаслигимиз шулар жумласидандир.

Бугун юзага келаётган халқаро вазиятда айни шу йўл, шу сиёсат биз учун мақбулдыр.

Азиз депутатлар ва сенаторлар!

Яна ва яна бир бор барчан-

гизни ана шундай улуғ ва шарафли, шу билан бирга, ўта масъулиятли ишонч ва вазифага сазовор бўлганингиз билан табриклаб, олдингизга қўйилган юксак мақсадларга эришишда аввало сиҳат-саломатлик, бардамлик, янги зафар ва омадлар тилайман.

Ҳурматли депутатлар!

Муҳтарам сенаторлар!

Шу фурсатдан фойдаланиб, сизлар билан яна бир масала бўйича фикр алмашиб олсак, ўринли бўлади, деб ўйлайман.

Маълумки, сайловда энг кўп депутатлик ўринларини олган сиёсий партия томонидан Бош вазир лавозимига номзодни таклиф этиш, ушбу номзодни Президент томонидан кўриб чиқиш, янги парламентнинг қўшма мажлисида бу номзодни муҳокама қилиш ва тасдиқлаш тартиби Конституциямизнинг 98-моддасида ва шу асосда қабул қилинган тегишли қонунларимизда аниқ белгилаб қўйилган.

Шу билан бирга, Бош вазирнинг вазифалари, унинг қонуний ваколатлари ва масъулияти ҳам Асосий қонунимизда ўз аксини топган.

Конституциямизга киритилган охириги қўшимча ва ўзгартишларга мувофиқ, Бош вазир ва умуман, ижро ҳокимиятининг вазифалари ва шу билан бирга, ваколатлари, бир сўз билан айтганда, масъулияти анча кенгайгани ҳақида барчамиз хабардормиз.

Ҳеч кимга бу сир эмас — Бош вазир лавозимига номзод танлаш ва уни тасдиқлаб олиш ҳақида гап борар экан, албатта, бу ўта мураккаб ва масъулиятли масала эканини ҳаммамиз ўзимизга яхши тасаввур қиламиз.

Бу вазифага ҳар томонлама чуқур билим ва ақл-заковатга, кенг фикрлаш қобилияти, катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган, турли синов-

ларда тобланган, мухтасар айтганда, кўпни кўрган, мамлакатимизни ривожлантириш, тараққий топтиришда, йирик лойиҳаларни амалга оширишда талабчан, ташкилотчи ва жонкуяр, масъулиятли, жавобгарликни ўз зиммасига оладиган, энг муҳими, ҳар қандай вазиятда ҳам одамлар билан тил топишишга, обрў қозонишга қодир бўлган, ўзининг хусусият ва аломатлари билан ажралиб турадиган инсонни топиш — бу анча мураккаб ва оғир вазифадир.

Шу маънода, бугун сизларнинг муҳокамангизга тақдим этиладиган номзод ўз фаолияти ва бажарган вазифалари билан эл-юртимиз, Ватанимиз эришган марраларни қўлга киритишда муносиб ҳисса қўшган одам бўлиши шарт, десам, адашмаган бўламан.

Айни ҳозир тилга олинган хусусият ва аломатларга тўғри келадиган, жавоб берадиган инсонни топиш қандай оғир бўлмасин, барчабарча фикрларни, хулосаларни инobatга олган ҳолда, ушбу вазифага Ўзбекистон Республикаси Бош вазири лавозимида фаол меҳнат қилаётган Мирзиёев Шавкат Миромонович номзодини тавсия этаман.

Ўйлайманки, бу номзодни сиз, ҳурматли депутат ва сенаторлар ҳаммангиз яхши биласиз.

Шавкат Мирзиёев ўз раҳбарлик фаолияти давомида турли масъул лавозимларда ишлаган, катта ташкилотчилик ва амалиёт тажрибаси билан обрў қозонган. Уни мамлакатимиз вилоятлари ва туманларидаги барча ҳокимлар, катта-кичик раҳбарлар, халқимиз яхши танийди.

Сиз халқ вакиллари — ҳурматли депутат ва сенаторлар ҳам бу номзодни қўллаб-қувватлайсиз, деб ишонаман.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ВА СЕНАТИНИНГ ҚЎШМА МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Давоми, бошланиши 1-саҳифада)

Кун тартиби тасдиқланганидан кейин депутатлар ва сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг янги сайланган Олий Мажлис олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилиши тўғрисидаги мурожаатини кўриб чиқди.

Президентимиз Ислон Каримов қўшма мажлисда маъруза қилди.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-де-

мократик партияси фракцияси раҳбари С.Турдиев, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раисининг ёшлар билан ишлаш бўйича ўринбосари, сенатор И.Мирзаалиев, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси раҳбари Ҳ.Кетмонов, Тошкент ахборот технологиялари касб-хунар коллежи директори, сенатор А.Шин, Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси раҳбари С.Отмуратов, Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг Нукус филиали директори, сенатор О.Ата-

ниёзова сўзга чиқиб, давлатимиз раҳбарининг маърузасидаги йўналишлар ва хулосаларни қўллаб-қувватлади.

Президентимиз Ислон Каримовнинг маърузасида қўйилган вазифаларни амалга ошириш юзасидан чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш тўғрисида Олий Мажлис палаталарининг қўшма қарори қабул қилинди.

Мамлакатимиз Президенти Олий Мажлис кўриб чиқиши учун Ўзбекистон Республикаси Бош вазири лавозимига Шавкат Мирзиёев номзодини тавсия этди.

Шавкат Мирзиёев қўшма мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг яқин ва узоқ истиқболга мўлжалланган ҳаракат дастури ҳақида нутқ сўзлади.

Парламент аъзолари кўрсатилган номзодни маъқуллади ва Шавкат Мирзиёевни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири этиб тасдиқлади. Ушбу масала юзасидан Олий Мажлис палаталари тегишли қарорлар қабул қилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлиси ўз ишини яқунлади.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ БИРИНЧИ МАЖЛИСИДАГИ НУТҚИ

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

Бундай ўзгариш ва ислохотларни амалга оширишда чуқур маъно-мазмун борлигидан барчангиз албатта хабардорсиз.

Бу ҳақда гапирганда, қуйидаги масалага эътиборингизни жалб этмоқчиман.

Аввало, Ўзбекистонимизнинг узоқ ва бой ўтмишини, унинг ўзига хос, ўзига мос томонларини ва жўғрофий хусусиятларини ҳисобга оладиган бўлсак, мамлакатимиз таркибига қирадиган 14 та субъект — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг ҳар бири ўз тарихи, керак бўлса, бошқалардан фарқ қиладиган иқтисодий-ижтимоий белги ва аломатлари, бетакрор маданияти, анъаналари билан ажралиб туриши ҳеч кимга сир эмас. Ва бу ҳақиқатни ҳеч қачон ёдимиздан, ҳаёлимиздан чиқармасликни ҳаётнинг ўзи талаб қилади.

Иқтисодиётимиз қонуниятлари шуни тақозо этадики, агар ҳар қайси ҳудуд — бу вилоят, туман ёки шаҳар бўладими — уларнинг талаб ва эҳтиёжларини таъминлаш бўйича режаларимизни тузиш ва тасдиқлаш пайтида авваломбор айна шу жиҳатларни инобатга олмасак, бундай сиёсат ҳеч кимни қониқтирмайди ва эртага турли муаммоларга дучор бўлишимиз турган гап.

Иккинчидан, парламенти-миз ўз ваколатларини самарали амалга ошириши, ҳар томонлама асосли ва пухта қарорлар қабул қилиши учун зарур бўлган, замонавий парламентаризм фаолиятининг асосий мақсадини ташкил этадиган **мувозанат ва тийиб туриш тизимини яратишни** биз ўз олдимизга вазифа қилиб қўйган эдик.

Учинчидан, Қонунчилик палатаси ўз фаолиятини **домий профессионал тарзда олиб боришини эътиборга олган ҳолда, парламентнинг қонун ижодкорлиги борасидаги ишининг сифа-**

тини кескин ошириш назарда тутилган эди.

Тўртинчидан, Сенат асосан маҳаллий кенгашлар, ҳудудларнинг вакиллари-дан иборат бўлишини ҳамда вакиллик вазифасини бажаришини инобатга олиб, умумдавлат ва ҳудудий манфаатларнинг мутаносиблигига эришиш кўзда тутилган эди.

Бешинчидан, аҳолининг мамлакат ижтимоий ва сиёсий ҳаётидаги **иштироки кўламини янада кенгайтиришни мақсад қилиб, шу борада юқори палата — Сенатнинг вилоят, туман ва шаҳар вакиллик органлари депутатларидан сайланиши белгилаб қўйилган эди.**

Ана шу мақсадлардан келиб чиқиб фикр юритадиган бўлсак, барчамизга аёнки, Сенат аъзолари аввало жойлардаги маҳаллий кенгашларнинг депутатлари — вакиллари сифатида фаолият кўрсатади. Яъни, сиз, ҳурматли сенаторлар, шуни яхши тушуниб олишингиз керакки, биринчи навбатда сизларга ишонч билдириб, депутат этиб сайлаган ўз сайловчиларингиз олдида масъул ва жавобгарсиз.

Нега деганда, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри маҳаллий кенгашларининг ҳар бири 6 нафар депутатни Сенатга вакил қилиб юборган экан, уларнинг ҳисоботини эшитиш ва фаолияти ҳақида хулоса чиқаришга албатта ҳақлидир.

Шу маънода, қабул қилинаётган қонунларнинг сифати ва таъсирчанлигини оширишда Сенатнинг ўрни ва аҳамияти, шу билан бирга, масъулияти нечоғлиқ катта эканини доимо ёдда сақлашингиз лозим. Чунки биз қаерда, қайси лавозимда ишламайлик, қайси сиёсий партияга аъзо бўлмайлик, умумдавлат манфаати, Ўзбекистон келажаги барчамизни бирлаштиради.

Сиз, ҳурматли Сенат аъзолари, бу муҳим масаланинг моҳиятини тўғри тушуниб, ўз фаолиятингизни айнан шу асосда ташкил этасиз, деб

ишонаман.

Қадрли дўстлар!

Маълумки, мамлакатимизда икки палатали парламент иш бошлаши билан Президентнинг баъзи ваколатлари Сенатга ўтказилди. Сенат Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимномасига асосан амнистия эълон қилиш, Ўзбекистоннинг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакиллари тайинлаш ва лавозимидан озод этиш масалаларини ҳал қилиш ваколатига эга бўлди.

Бундан ташқари, Сенат ижро этувчи ҳокимият органлари фаолияти устидан парламент назоратини амалга оширмоқда. У ҳар йили давлат бюджети лойиҳаларини кўриб чиқади, унинг бажарилишини назорат қилади, давлат идоралари раҳбарларининг ҳисоботларини тинглайди.

Бугунги кунда Сенат томонидан халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари фаолиятининг самарасини ошириш ва уларга услубий ёрдам кўрсатиш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайловларни юксак демократик савияда ўтказиш борасида катта иш олиб боришмоқда.

Шу билан бирга, ҳаётнинг шиддат билан ўзгариб бораётгани, жамият ва давлат ҳаётининг барча соҳаларида биз амалга ошираётган демократик ислохотларни чуқурлаштириш вазифаси Сенат фаолиятини янада такомиллаштиришни талаб қилмоқда.

Айни шу масалалар бўйича Олий Мажлис палаталарининг эртага бўладиган қўшма йиғилишида атрофлича гаплашиб оламиз.

Энди кун тартибига киритилган ташкилий масалага ўтадиган бўлсак, аввало, Сенат раиси ва унинг ўринбосарларини сайлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқишимиз зарур.

Маълумки, Конституция-мизнинг 93-моддасига мувофиқ, Сенат раислигига номзод Ўзбекистон Республикаси

Президенти томонидан тақдим этилиши белгиланган. Ана шу нормага биноан, кўпгина маслаҳатларга асосланиб, мен Олий Мажлис Сенати раиси лавозимига сенатор Нигматилла Тўлқенович Йўлдошев номзодини тақдим этмоқчиман.

Нигматилла Йўлдошев 1962 йилда, Тошкент шаҳрида туғилган, ҳуқуқшунос.

2011 йилдан буён Ўзбекистон Республикаси адлия вазири лавозимида ишлаб келмоқда.

Н.Йўлдошев меҳнат фаолиятини Олмалиқ шаҳар прокуратурасининг иш ўрганувчиси лавозимидан бошлаб, прокуратура идораларида катта терговчи, бошқарма прокурори, бўлим бошлиғи, Бош прокуратура ҳузуридаги департамент бошлиғи, Бош прокурор ўринбосари лавозимларида хизмат қилган.

Меҳнат фаолияти давомида орттирган катта амалий ва ҳаётий тажрибаси, билими, касбий маҳорати ҳамда ташкилотчилик ва талабчанлик қобилиятини эътиборга олган ҳолда, Нигматилла Тўлқенович Йўлдошев Олий Мажлис Сенати раиси лавозимига ҳар томонлама муносиб номзод, деб ҳисоблайман.

Энди Сенат раисининг ўринбосарлари лавозимига номзодлар ҳақида гапирадиган бўлсак, мен бу вазифаларга қуйидаги номзодларни тавсия этмоқчиман.

Сенат раиси ўринбосари лавозимига сенатор Светлана Боймирзаевна Ортиқованинг номзодини тавсия этаман.

Светлана Ортиқова 1962 йили Наманган вилояти Учқўрғон туманида туғилган. 1987 йили ҳозирги Тошкент давлат юридик университетини тамомлаган. Мутахассислиги бўйича ҳуқуқшунос, кўп йиллар Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси идораларида хизмат қилган, 2010-2014 йиллари Олий Мажлис Сенатининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси вазифасида фаолият кўрсатган.

2014 йилдан буён Марказий сайлов комиссияси раисининг ўринбосари вазифасида ишлаб келмоқда.

Ўйлайманки, бу кишини ҳам кўпчилик, шу залда ўтирганларнинг барчаси яхши билади. Аввало, унинг етарли билим ва тажрибасини, малака ва маҳоратини, обрў-эътиборини юксак баҳолайди, десам, хато бўлмайди.

Маълумки, Конституция-мизнинг 86-моддасига асосан Сенат раиси ўринбосарларидан бири Қорақалпоғистон Республикасининг вакили бўлиши белгилаб қўйилган. Мен бу лавозимга ҳозирги вақтда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси вазифасида ишлаб келаётган сенатор Муса Таджетдинович Ерниязов номзодини тавсия этаман. Ўйлайманки, бу номзодни ҳам барчангиз яхши танийсиз, унинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти ҳақида атрофлича маълумотга эгасиз.

Муса Ерниязов 1947 йилда Қорақалпоғистон Республикаси, Кегейли туманида туғилган, муҳандис-электрик. Меҳнат фаолияти давомида турли масъулиятли лавозимларда фаолият юритган ҳамда катта амалий тажриба тўплаган. Жумладан, қурилиш трестида муҳандис, участка бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикаси уй-жой коммунал хўжалиги вазири, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг раиси, Чимбой тумани ҳокими, Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари лавозимларида ишлаган.

Муса Ерниязов Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, Олий Мажлис Сенати раисининг ўринбосари лавозимида ишлаган даврида ўзининг ташкилотчилик ва талабчанлик хусусиятларини кўрсатган.

Ҳурматли Сенат аъзолари!

Сенат раиси ва унинг ўринбосарлари лавозимига кўрсатилган номзодларни қўллаб-қувватлаш сизлар, деб ишонч билдиришга руҳсат бергайсиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ БИРИНЧИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

(Давоми, бошланиши
1-саҳифада)

Мажлисида Сенатни шакллантириш очиклик ва транспарентлик каби демократик принциплар асосида, миллий сайлов қонунчилигимиз талабларига тўла мувофиқ ўтгани таъкидланди. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, вилоят, туман ва шаҳар кенгашларининг қўшма мажлисларида 84 сенатор

сайланди. Президентимиз томонидан 16 нафар Сенат аъзоси тайинланди.

Сенат давлат ва жамият фаолиятининг фан, санъат, адабиёт, ишлаб чиқариш ва бошқа соҳаларида алоҳида хизмат кўрсатган, катта ҳаётий тажриба ва обрў-эътиборга эга фуқаролардан шакллантирилгани қайд этилди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов нутқ сўзлади.

Мажлис иштирокчилари Сенат фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқди.

Президент Ислам Каримов Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-моддасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси ва унинг ўринбосарлари лавозимларига номзодларни тақдим этди.

Сенат аъзолари яширин

овоз бериш йўли билан Сенат Раиси лавозимига Нигматилла Йўлдошевни, Раис ўринбосарлари этиб Светлана Ортиқова ва Муса Ерниязовни сайлади.

Мажлисида сенаторлар Сенатнинг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар масалалари, Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари, Мудофаа ва хавфсизлик масалалари, Ташқи сиёсат масалалари, Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари,

Аграр, сув хўжалиги масалалари ва экология қўмиталарини ташкил этди ҳамда уларнинг раисларини сайлади. Сенатнинг Регламент ва одоб комиссияси ҳам тузилди.

Мажлисида кўрилган барча масалалар юзасидан Сенат қарорлари қабул қилинди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг биринчи мажлиси ниҳоясига етди.

Millatlararo do'stlik

Қўшиқларга дўстлик мараннуми

Лаъл Баҳодир Шастри номидаги Ҳиндистон маданият марказида «Ўзбекистон – Ҳиндистон» дўстлик жамияти томонидан анъанавий «Дўстлик наволари» концерт дастури ташкил этилди.

Ўзбек ва ҳинд халқлари азалдан санъатни севадиган, кадрлайдиган халқлардир. «Ўзбекистон — Ҳиндистон» дўстлик жамияти мунтазам равишда кўргазма, танлов, концерт ва бошқа маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этиб келмоқда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги нодавлат но-тижорат ташкилотларни ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди томонидан ажратилган грант шундай тадбирларни ўтказишда муҳим ўрин тутмоқда.

Мамлакатимизда 2015 йилнинг Кексаларни эъзозлаш йили деб эълон қилиниши ва Ҳиндистон Республикаси кунлари муносабати билан анъанавий «Дўстлик наволари» концерти ушбу лойиҳа доирасида ўтказилди. Ўзбекистон Фанлар академияси президенти Шавкат Солиҳов, Ҳиндистон Республикасининг мамлакатимиздаги фавқуллод ва мухтор элчиси Викрам Кумар Дораисвами ва бошқалар қадимий тарихга эга икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик турли жабҳаларда, жумладан, маданий-маърифий соҳада ҳам жадал ривожланиб бораётганини таъкидлади.

— Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасидаги қадимий ришталар истиқлолдан сўнг янада мустаҳкамланиб, янги мазмун билан бойиб бормоқда, — дейди «Ўзбекистон — Ҳиндистон» дўстлик жамияти бошқаруви раиси Ш.Солиҳов. — Икки давлат ўртасидаги ҳамкорлик ўзаро ишонч ва тенглик, манфаатдорлик руҳида изчил ривожланмоқда. Бугунги тадбир бой тарих ва истиқболли тараққиётга эга икки давлат ўртасидаги дўстлик алоқаларининг яна бир ифодасига айланди.

Концерт дастуридан ўрин олган ўзбек ва ҳинд халқларининг ашула ва рақслари, Ўзбекистон тарихи давлат музейи томонидан тақдим этилган ўзбек миллий либослари ва безаклари намойиши хорижлик меҳмон ва иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

Санжар ИСМАТОВ,
«Turkiston» мухбири

Kun mavzusi

Сайловга тайёргарлик қонунчилик талаблари асосида ўтказилмоқда

22 январь куни Марказий сайлов комиссиясида мамлакатимиз ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари учун Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови бўйича сайлов кампаниясининг бориши ва Олий Мажлис Сенатини шакллантириш якунларига бағишланган брифинг ўтказилди.

Унда бўлажак сайловга тайёргарлик ишлари қонунчилик талаблари ва Марказий сайлов комиссияси томонидан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича асосий тадбирлар дастури асосида изчил олиб борилаётгани таъкидланди.

Аввал хабар қилганимиздек, мамлакатимиздаги тўртта сиёсий партияга Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида қатнашиш учун ижозат берилган эди. Ҳозир улар томонидан имзо тўплаш ишлари олиб борилмоқда.

Брифинг давомида мазкур сайловда иштирок этувчи сиёсий партиялар, сайловчилар

имзосини тўплаш тартиби, бу жараённинг қай тарзда ўтаётгани ҳамда сайловга тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бошқа масалалар тўғрисида маълумот берилди.

«Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги қонунга биноан, округ сайлов комиссияси Марказий сайлов комиссияси томонидан сайловга камида етмиш кун қолганда тузилади ҳамда унинг таркиби раис, раис ўринбосари, котиби ва камида 6 — 8 нафар аъзодан иборат бўлади. Округ сайлов комиссиясининг шахсий таркиби Марказий сайлов комиссиясининг қарори билан тасдиқланади.

Брифингга Марказий сайлов комиссияси томонидан

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри чегаралари доирасида Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи сайлов округлари тузилгани ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашлари тавсиялари асосида округ сайлов комиссиялари таркиби тасдиқлангани қайд этилди.

Тадбир якунида оммавий ахборот воситалари вакиллари парламент сайловининг якуний босқичи ҳисобланган Олий Мажлис Сенатини шакллантириш якунлари тўғрисида маълумот берилди.

Жавлон ВАФОЕВ,
«Turkiston» мухбири

Vatan manzaralari

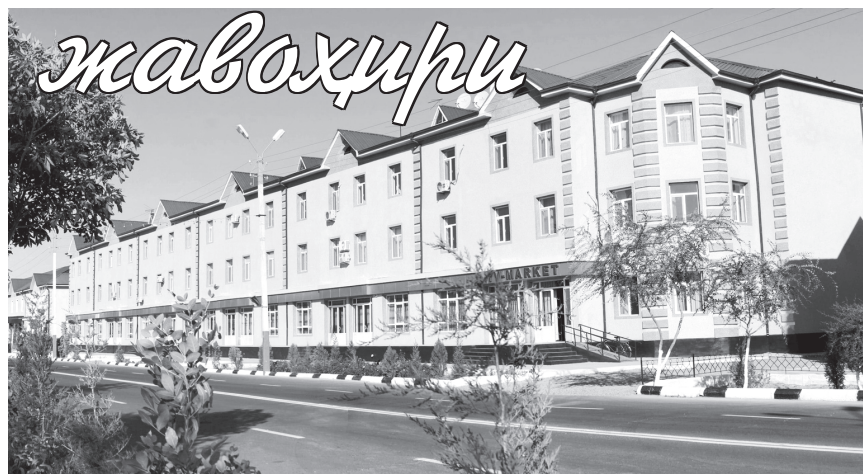
Истиқлол йилларида том маънода миллий ва замонавий шаҳарсозлик намуналарини ўзида уйғунлаштирган Нукус шаҳри кун сайин кўркамлашиб, яшариб, янгилашиб бормоқда. Ўтган давр мобайнида бу ҳудудда амалга оширилган улкан ўзгаришлар, бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари ҳар қандай инсонни ҳайратга солади.

Жайхун жавоҳири

Англиянинг «The Telegraph» нашри Нукусни «Дунёнинг еттинчи ғайриоддий сайёҳлик маскани» дея эътироф этди. Чиндан ҳам, Нукус ўзининг тарихи, диққатга сазовор жойлари билан маълуму машхур. Қорақалпоғистоннинг юраги бўлмиш пойтахт манбаларда қадимги беш қалъанинг бири сифатида келтирилади. Таниқли олим И.В.Савицкий Нукусни «Тупроғи ҳосилдор, табиати гўзал, одамлари оққўнғил, бетакрор шаҳар», дея таърифлайди. Шоир Иброҳим Юсупов унинг жамолига лойиқ сўз тополмай, «Таърифлашга сўзим етмайди», дея иқрор бўлган.

Кейинги йилларда шаҳарда амалга оширилган кенг кўламли ўзгаришлар киши кўнглини ёритади, ғайрат ва шижоат бағишлайди. Бугун шаҳарга келган меҳмон унинг янада чирой очган жамолини кўриб танимайди. Ўтган йили шаҳардаги «Дўстлик» канали таъмирланди ва унинг қошида аква-парк қурилди. Яқинда шаҳар марказида «Бахт уйи»нинг янги биноси фойдаланишга топширилди. Шаҳарнинг маданият марказларидан бири саналган И.В.Савицкий номидаги Қорақалпоқ давлат санъат му-

зейи доимо гавжум. Бугун у ерда таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Мазкур музей авангард йўналишида дунёдаги етакчи музейлар қаторида туради. Ҳар йили минглаб сайёҳлар у ердаги экспонатларни томоша қилишга келади.

Бугун Нукус катта имкониятлар манбаига, Жайхун жавоҳирига айланди. Тепасига қарасанг, дўппинг тушадиган баланд иморатлар замонавий архитектура услубида қурилиб, Нукуснинг кўркига кўрк қўшиб турибди. Шаҳарнинг бугунги таровати Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабз ва Тошкент каби бетакрор шаҳарларимиз қатори сайёҳларни ўзига маҳлиё этмоқда.

Албатта, шаҳарни шаҳар қилган бу улғувор ишлар юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-хотиржамлик ҳамда халқимизнинг чинакам буюк давлат, озод ва обод Ватан, адолатли фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидаги эзгу, фидокорона меҳнатлари туйфайлидир.

Агар бу келтирилган таърифларни ўз кўзингиз билан кўрмоқ истасангиз, сизни Нукусда кутамиз. Шунда шаҳар ҳақидаги биз ҳали қоғозга туширмаган кўп маълумотларга эга бўласиз.

М.РАМАТУЛЛАЕВ,
Қорақалпоқ давлат университети магистранти

ЗАКОВАТ БАҲСИ

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетиде «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти томонидан анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган факультетлараро «Заковат» интеллектуал ўйини бўлиб ўтди.

Мазкур таълим муассасасидаги бешта факультетнинг энг зукко, билимдон ва иқтидорли йигит-қизларидан таркиб топган «Истиқлол», «Wisdom», «Руш Ҳоур», «Интеллект», «Элегант», «Экстрим», «iKnow», «Favourite», «Proud.uz», «OneD», «Brain wave», «Victory» сингари жамоалар сиёсат, иқтисод, тарих, спорт, технология, фанталим, мантиқ, маданият каби турли соҳалар бўйича билимларини синовдан ўтказди. Савол-жавобларнинг инглиз тилида олиб борилгани ушбу ўйиннинг ўзига хос жиҳати бўлди.

Муросасиз кечган интеллектуал ринг якунида роман-герман филологияси факультети талабаларидан иборат «Истиқлол» жамоаси ғолибликни қўлга киритди.

— Бугунги баҳслар орқали эгаллаган билимларимизни намоён этибгина қолмай, мантиқий фикрлаш бўйича кўникмаларни ривожлантирдик, — дейди «Истиқлол» жамоаси сардори Баҳодир Аноров. — Шундай кучли рақобат муҳитида ютиб чиқиш, факультетимиз шаънини ҳимоя қилиш билан бирга кўплаб дўстлар орттирганимизнинг ўзи катта муваффақиятдир.

Беллашув орқали талабалар нафақат дунёқарашларини кенгайтирди, балки хорижий тиллар борасидаги билим даражасини ошириш имкониятига эга бўлди. Якунда ғолиблар университет касаба уюшма кўмитаси, Ҳаракатнинг бошланғич ташкилоти томонидан муносиб рағбатлантирилди.

Дилшод РЎЗИКУЛОВ,
«Turkiston» мухбири

«Kamolot» ko'zgusi

Етакчилар учун семинар

Урганч туманидаги 47-мактабда Хоразм вилояти ҳокимлиги, мусулмонлар идораси, халқ таълими бошқармаси, «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши, Урганч давлат университети ҳамкорлигида Ҳаракатнинг умумтаълим мактабларидаги бошланғич ташкилотлари фаолияти самарадорлигини оширишга қаратилган ўқув семинар ташкил этилди.

Тадбирда вилоят ҳокимлигининг масъул ходимлари, «Камолот» ЁИХ маҳаллий кенгашлари раислари, барча туманларнинг халқ таълими фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимлари мудири, Урганч туманидаги умумтаълим мактаблари раҳбарлари ҳамда Ҳаракатнинг бошланғич ташкилотлари етакчилари, туман бош имомхатиби, психологлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Семинар давомида бошланғич ташкилот етакчиларининг мактаб

раҳбарияти билан ҳамкорлиги, мактабларда амалга оширилаётган лойиҳаларнинг самарадорлигини ошириш, тарғибот материаллари (плакатлар, стендлар, ўқув-услубий фильм ва роликлар)дан фойдаланиш каби масалалар кўриб чиқилди.

Семинарда етакчилар икки гуруҳга бўлиниб ишлади. Мутахассислар ўз чиқишларида ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, ахборот хуружлариغا қарши психологик иммунитетни шакллантириш, диний экстре-

мистик ғояларнинг ёшлар онгини захарлашига йўл қўймаслик чоралари каби долзарб муаммоларга тўхталди.

Ўқув машғулоти савол-жавоб тарзида олиб борилди.

Иштирокчилар, шунингдек, етакчиларни директор жамғармаси ҳисобидан рағбатлатириш тартиби, Ҳаракат устави ва дастури, бошланғич ташкилот етакчиси ва сардорлар кенгашининг вазифалари, кўмак гуруҳининг бошланғич ташкилот кенгаши олдидagi мажбуриятлари, етакчи хонасини жиҳозлаш талаблари тўғрисида тўлиқ маълумотга эга бўлди. Шу вақтнинг ўзида уларга мезбон мактабдаги бошланғич ташкилот хонаси ва деворий газеталарнинг жойлашиш тартиби намойиш қилинди. Ўқув семинари сўнггида «Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши раиси Мансур Машарипов Марказий Кенгаш томонидан тақдим этилган кўргазмали материаллар ва инвентарларни етакчиларга тарқатиб, уларни юритиш тартиби билан таништирди.

Сардор ПОЛВОНОВ,
«Камолот» ЁИХ Хоразм
вилояти кенгаши
бўлим мудири

Dolzarb mavzu

ОҒУСИЗ ҲАЁТ САРИ

Бухорода «Ёшлар орасида гиёҳвандликка қарши курашни кучайтириш» лойиҳаси доирасида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят кенгаши ҳамда ички ишлар бошқармаси ҳамкорлигида гиёҳвандлик домига тушиб қолаётган ёшларнинг ҳаёти изчил ўрганилмоқда.

Кейинги пайтларда ўсмирлар, ҳатто аёллар ўртасида ҳам гиёҳвандликка ружу қўйиш ҳоллари учраётгани кишини ташвишга солади.

— Катталарнинг билиб-билмай қилаётган оддийгина хатти-ҳаракати ёшларни гиёҳвандлик кўчасига етаклаши эҳтимолдан холи эмас, — дейди Ҳаракатнинг

вилоят кенгаши раиси вазифасини бажарувчи Дилшод Ҳакимов. — Сигарета харид қилиш учун боласини дўконга жўнатаётган ота унинг шунчаки қизиқиш сабаб бу оғуни яширинча татиб кўрмаслигига, кейинчалик кашандаликка дучор бўлмаслигига, бу қизиқиш бора-бора уни гиёҳванд моддаларни ҳам

истеъмол қилишга ундамаслигига кафолат бера оладими? Афсуски, бунга кўп-да аҳамият берилмади. «Тенгдош-тенгдошга!», «Чекмасдан, ҳаёт гаштини сур!», «Умрингни хазон этма» сингари лойиҳаларимиз чекишни эндигина бошлаётган ёшларни нотўғри йўлдан қайтаришга хизмат қилмоқда.

Гиёҳвандлик ва уни келтириб чиқарувчи ҳар қандай иллат мамлакат тараққиётига, инсон камолотига салбий таъсир кўрсатмай қўймайди. Агар ҳар биримиз бу иллатларнинг аянчли оқибатларидан тегишли ҳулоса чиқариб, эртамиз учун қайғурсак, дунёни оғудан халос этишга ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз. Энг қимматли бўлган бойлигимиз — саломатлигимизни асраш учун, аввало, ўзимиз, оиламиз, қолаверса, жамият олдидан масъуллигимизни унутмаслигимиз керак.

Лайло ҲАЙИТОВА,
«Turkiston» мухбири

Битирувчилар иш билан таъминланади

Бир неча ойлardan сўнг касб-ҳунар коллежларини минглаб ёшлар битириб, ўзлари орзу қилган касб эгаларига айланади. Ўқув йили бошиданок битирувчилар бандлигини таъминлаш учун Миробод саноат коллежида ўқувчилар ва ота-оналар билан давра суҳбатлари ўтказиб берилмоқда.

Бу йил коллежимизни 378 нафар ўқувчи битириб, мустакил ҳаётга қадам қўяди.

Ўқувчилар ўзлари истаган корхоналарда иш

бошлайди. Таълим муассасамиз «Тошкент лифти», «Тошкент газ», Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли 1-автокорхона, «Холис хизмат» АЁҚШ корхоналари билан битим тузган, шунингдек, коллеж, ўқувчилар ва корхона ўртасида уч томонлама шартнома имзоланади.

Нигина БОЙМАНОВА,
Миробод саноат касб-ҳунар
коллежи ўқитувчиси

2015-yil — Keksalarni e'zozlash yili

Эҳтиром

(Фикралар)

КАТТА ҲОВЛИНИНГ ХОСИЯТИ

Болалигим билан боғлиқ кўп нарсани қўмсайман. Бувим айтган дostonлар ва лапарлар, бобомнинг ўғитлари...

Бобом ва бувим билан мунаввар, улар бошчилигида аҳил-иноқ яшаган ўша катта оиламизни жуда-жуда соғинаман. Катта оилада барча муаммо ва ташвиш ўртада, маслаҳат билан ҳал бўларди. Катта ҳовлида кичкина қувонч ҳам байрамга сабаб бўлар, муаммолар эса кичрайиб қолар эди. Ота-онам алоҳида рўзғор қилиб бу ҳовлидан чиқиб кетаётганимизда мени — бобоси ва бувисининг эркатойи, беш ёшли болани янги ҳовлига кетишга чоғланган, кўч-кўронимиз ортилган машинага чиқариш учун нақ йигирма киши овора бўлган. Янги уйга боргач, анча вақтгача фурсат топилди дегунча катта ҳовлига, бобом-бувим олдига қочиб кетишни одат қилгандим...

Орадан анча йиллар ўтиб, бир манзара болалигимни қайта эслатди. Қизим бобоси билан бувисига бир нималарни шошиб-пишиб гапирар, улар неварасининг гапини бўлмайд, диққат билан тинглар, кейин Ширинга жонқуярлик билан нималарнидир тушунтиришга ҳаракат қилар эди. Итоаткорлик билан уларнинг сўзларига кулоқ солаётган қизимнинг муносабати ҳайратимни оширди. Жуда таъсирландим.

Оила ташвиши ва турмуш икир-чикирлари билан банд ота-она фарзанд учун доим ҳам вақт ажратиш имконига эга эмас. Ўригидан мағзи ширин, дейдиган бобо ва бувилар эса неваралари учун ҳар қанча вақт керак бўлса, ажратади, уларга одамийлик, оила тарихи, урф-одатларимиз, ҳаётдан сабоқ беради.

Замон ёки одамлар дунёқараши ўзгарди, деган фикрни кўп эшитамиз. Бугун баъзи тенгдошларимиз турмуш қурди дегунча рўзғорни бўлак қилишга интилади. Шунақаларга қараб ҳеч бўлмаса фарзандингизга раҳмингиз келсин дегим келади. Айниқса, вақтимизнинг аксарият қисмини ишда, телевизор қаршисида, телефон ва интернет тармоғида ўтказаятганда, бобо ва бувининг тарбияси — фарзандлар камолида нечоғлиқ муҳим эканини англайсиз. Уларни бу бебаҳо неъматдан айирманг, катта ҳовлига тез-тез олиб боринг.

БОБОМ ЎРГАТГАН ФАЗИЛАТ

— Ким билан ўсгансиз? — дея менга юзланди нуруний бир киши.

— Бобом билан, — саволдан ҳайронлигимни ифодалаш учун отахонга бироз тикилиб турдим. «Тушунарли» деди. Ҳайратим ошди.

Саволнинг мағзини эса анча вақтдан кейин — Бухорога, уйга борганимда, бобом билан эрталабки нонушта маҳали суҳбатлашиб турганимда англадим. Суҳбат асносида бобом иккимизнинг кўрсаткич бармоқларимиз билан дастурхондан ушоқ териб ейишимизни ҳайрон қузатиб турган жиянимнинг ҳолати ўша отахоннинг нигоҳини эслатди.

Ҳа, дастурхондан ушоқ териб ейиш менга бобомерос фазилат...

БОБОМНИНГ ЭНГ КАТТА СОВҒАСИ

Бундан бир неча ойлар бурун бувимнинг туғилган куни муносабати билан уйга борганимда бобомни ҳовлида китоб мутолаа қилаётган ҳолда учратдим. Саксон ёшга етиб қолган бобом қиш кунлари, қуёшнинг заиф нурлари тафтида берилиб китоб ўқиётганини кўриб, завқим келди. Бирпас адабиёт ҳақида суҳбатлашдик. Кечагидек эсимда, саккиз ёшимдан бошлаб «Шарқ юлдузи» журналининг янги сонини бобомдан кўра мен интиқроқ қутар эдим.

Болалик йилларимнинг адабиётнинг гўзал туйғулари, зиёси билан мазмунли ўтишига сабабчи бўлган бобомнинг китобларга ошнолиги унинг менга қилган энг катта совғаси бўлган.

Шухрат САТТОРОВ

Анджон давлат тиббиёт институти қошидаги академик лицей ўқувчиси Мадинабону Абдураимова «Юксак маънавиятли авлод — 2014» кўрик-танловининг вилоят босқичида каштачилик бўйича фахрли 1-ўринни эгаллади. Эштиборлиси шундаки, Мадинабону ижод намуналарида улуғ аждодларимиз сиймоларини яратишга урғу беради. Ҳозирда «Анор» йўналишида нақш ва мамлакатимизнинг харитасини матога тушириш устида иш олиб бормоқда.

Рустам Назарматов олган сурат.

Ижодкорлар билан учрашув

Тошкент ирригация ва мелиорация институтида Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда Тошкент молия институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари, Тошкент ахборот технологиялари университетларининг профессор-ўқитувчилари ва мингдан ортиқ талабалари иштирокида ижодий учрашув ташкил этилди.

Учрашувда Ўзбекистон халқ шоири Маҳмуд Тоир, «Жаҳон адабиёти» журнали бош муҳаррири Шухрат Ризаев, «Шарқ юлдузи» журнали бош муҳаррири ўринбосари, шоир Икром Отамурод, Ёзувчилар

уюшмаси адабий маслаҳатчиси, шоира Мунаввара Усмонова иштирок этди.

— Адабиёт дарсларида шоир-ёзувчилар ижодини, сўз кудрати ва унинг ҳаётимиздаги аҳамияти ҳақида кўп нар-

саларни ўрганимиз. Бугунги ижодий учрашув эса бизга тамомила ўзгача кайфият бахш этди. Таниқли адибларнинг сўз санъати хусусидаги фикрлари адабий дунёқарашимизни кенгайтди, — дейди Тошкент ирригация ва мелиорация институтининг 2-курс талабаси Сарвиноз Холова.

Тадбир қизғин суҳбат ва турфа фикрларга бой ўтгани боис иштирокчилар хотирасида муҳрланиб қолади.

Майсара НАЗАРОВА,
«Turkiston» муҳбири

Зукко муҳлис ВЕКТОРИНАСИ

Кун ва тун ҳар хил бўлмас эди, улар ҳозиргидай ўзгариб турмас эдилар».

САВОЛ: Ер шакли ҳақидаги маъқур илмий

мулоҳаза дунё тамаддунига улкан ҳисса қўшган қайси улуғ аллома даламига мансуб эканини айтинг.

А. 1473 — 1543 йилларда яшаган поляк олими Николай Коперник.

В. 1451 — 1506 йилларда яшаган испан сайёҳи Христофор Колумб.

Д. 1711 — 1765 йилларда яшаган биринчи рус олими Михаил Ломоносов.

Е. 973 — 1048 йилларда яшаган буюк ўзбек олими Абу Райҳон Беруний.

«Кечаси кўёни кўринмай қолишининг сабаби унинг Ердан узоқлашиб кетишидан эмас. У Ернинг дўмбоқлиги дастидан бизга кўринмай қолади. Қайси бир халқлар кўёнининг чиқишини кўрган пайтда бошқа халқлар айни вақтда кўёнини ўз тепаларида кўрадилар, бу ҳақиқат, ҳар ернинг ўз вақти (соати) ҳар хил. Бунинг сабаби Ернинг юмалоқ бўлганидандир. Агар Ер юмалоқ бўлмаганда турлича кенгликдаги жойлар билан ўралмаган бўларди, ёзда ва қишда

Ўтган сондаги саволнинг жавоби:

Алоуддин Али ибн Муҳаммад.

Гулистон шахридан Бахтиёр Пиримқулов тўғри жавоб йўллади.

Жавобингизни 27 январь соат 16:00га қадар 233-79-69, 233-95-97 рақамлари орқали билдиришингиз мумкин. Тўғри жавоб йўллаган муҳлислар номи газетамизда эълон қилинади. Саволларга энг кўп тўғри жавоб топган муштарийлар йил якунида қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади.

Хазина

Заҳридин Муҳаммад Бобур

Рубоийлар

Азбоб, ишғил-ишқни фароғат тутурмаз!
Жаҳониятимиз борини давлат тутурмаз!
Чун ҳардуини ҳарх бугдурур, Тенери уғри,
Бир-бирни нега куну галимат тутурмаз!

***

Сен гулсену мен ҳақир бўлбугдурмен,
Сен шурласен, ул шурлага мен кулдурумен.
Нисбат ийрмури, деб ижтимоиб айламакми,
Шазмен элга, вале сенга кулдурумен!

***

Зинҳорки, дўстларим унутмагосен,
Тузғонимизил кўнгурили совутмагосен.
Ётлар била дуриман тарафим ҳар тутсанг,
Тузғонимизу дўстлару тамаъ тутмагосен!

ҚАРЧИҒАЙ УЗРИ

Қарчиғай ўз чанғали ва тумшугини кўрсатиб, шундай деди:

— Мен бошқа қушларга ўхшамайман, балки барча қушлар эгаси ҳисобланаман. Шу пайтгача сенга сўз айтиб, узр билдирган қушларнинг ҳаммаси менинг овқатимдирлар. Мен шоҳлар қўлида ором оламан, улар ҳар кун менга овқат бериб туришади. Қайси бир қуш қасдида қанот ёзсам, у менга ўлжа бўлади. Ҳатто насри тойир — қирғий бўлса ҳам мендан қутулиши маҳолдир. Шоҳлар олдида шунчалик эштибор топдим; шавкатим амалда шубҳасиз, Симуруғникидан кам эмас. Шоҳ қўли — менинг тахтиму бошимда тож бўлгач, Симуруғ сари боришимга менда эҳтиёж йўқ!

ҲУДҲУДНИНГ ҚАРЧИҒАЙГА ЖАВОБИ

Ҳудҳуд шундай деди:

— Эй ғурур қўлида паст бўлиб, жаҳл ва ғафлат аро тубан кетган. Шуни билки, шоҳ тугул оддий бир овчи ҳам сенинг оёғинга тушов солиб, ўз ҳузурда тутуди. Очлик ва уйқусизликдан шу даражага етгансанки, ҳатто эдинг суягинга бориб ёпишган. Олдинга бир лўкма эт ташлагунга қадар тоқатсизлик билан фарёд қилиб, одамлар қулоғини қоматга келтирасан. Зоти паст одамларга муҳтож бўлиб, хор-зорликда кун кечириб, тангри ажратган насибангни еб юрасан. Сен қайси бир овчи қўлга киритсанг, ўлжани ушлаган заҳотиёқ овчи ногора чалиб, сени қувлаб юборади. Сен ўзингдан кучсизроқ бир ўлжага ҳамла қилиб, очофатлик билан уни ов қиласан. Ушлаган овингни эганга топшириб, унга итоат этасан. Қушчи берганига қаноат қилиб кун кечирасан. Шундай аянчли аҳволда бўла туриб, ёлғон сўзлар билан лоф уришдан уялмайсанми?! Агар сенда заррача виждон ёки уят бўлганда эди, бу шармандали ҳаётдан кўра ўлганим яхшироқ, деб ўйлардинг! Аммо сенда нодонлик қолиб келиб, нафсинг сени алжирашга мойил қилиб қўйган.

(Алишер Навоийнинг «Лисонут-тайр» асаридан)

Тафаккур қилмондан бир қатра

Яхши дўст айби ёру дўстини,
Кўзгудек рўбарўсида сўзлар.
Ёмон ўртоғ тароғча минг тил ила
Орқадан бирмалаб териб сўзлар.

Абдулла Авлоний